

Medsols

Dags för en valstrategi

Många kom och deltog när Folkkampanjen anordnade seminarier under Almedalsveckan.

Vilken fantastisk sommar vi har haft. Solen har lyst praktiskt taget varje dag och efter en hektisk vecka i Almedalen kändes det skönt att bara njuta av värmen. Det var första gången som jag var med under Politikerveckan och jag såg nog inte så mycket av den i år heller. I fyra dagar arbetade ett järngäng från Folkkampanjen i stort sett hela dagarna för att få logistiken runt alla arrangemangen att fun-göra.

Och det lyckades! Vi fick mycket beröm från de andra organisationerna på St. Hansskolan och många som lyssnade på våra seminarier.

Vi fick också mediauppmärksamhet. Både i SVT och i svenska YLE var vi med i olika inslag. Vilket kändes bra. Kärnkraftsfrågan var aktuell under veckan då det var då som det blev klart att Rosatom skriver avtal om att bygga kärnkraftsverket i Pyhäjoki.

Tråkigt nog. Det verkar som om ryssarna har slagit klorna i västeuropa och det bådär inte gott. Nu är det viktigt att vi alla är vakna och håller koll på vad som händer den närmaste framtiden.

Vi får inte heller glömma bort EU. Det ligger ett förslag i EU-kommissionen om att de enskilda staterna ska få möjlighet att subventionera kärnkraften. Detta vore katastrof eftersom det kommer att leda till att kapital, som borde investerats i förnybar energi, kommer satsas på kärnkraft. Omställningen till förnybart kommer därmed försenas ännu mer.

Därför är det viktigt att vi nu lägger upp strategierna inför valet nästa år. Vi har mjukstartat med kyrkovalet i år där jag har skrivit en debattartikel som jag hoppas kommer in i så många tidningar som möjligt. Nästa steg är EU-parlamentsvalet i maj och efter sommaren riksdagsvalet.

Jag hoppas att många tar sig tid att komma på Höstmötet som i år kommer avhandla just

valstrategin. Vi kommer dessutom få en genomgång av avfallsprocessen och Milkas arbete – det kan vara dags att ha lite koll på det för nu går den juridiska processen in på upploppet! SKB har redan lämnat in ansökningar om att få flytta grodor och förstöra vattenområden – trots att de ännu ej fått klart med var avfallslagret ska ligga och hur det ska se ut!

Vill man få lite inspiration mellan mötena så går det bra att gå in på YouTube (http://www.youtube.com/playlist?list=PLwCDOKqdtw_XXxGQjQNFIZjwv-MEeYXJja eller sök "Petra Modée playlist"). Vi filmade alla seminarierna för att även de som inte hade möjlighet att komma till Visby skulle kunna lyssna på de kloka orden.

Tills vi ses på Höstmötet!

Petra Modée
ordförande FMKK

Kallelse till FMKK:s Höstmöte

21-22 september 2013 på Solidaritetshuset, Stockholm

PROGRAM:

Lördag

14-18 Styrelsemöte - FMKK
19-21 Avfallsseminarium - Milkas

Söndag

9-10 Fika
10-12 Strategidiskussion inför valet 2014
12-13 Lunch
13-14 Uranbrytning – föredrag av Diana Fernlund
14-15 Information från Milkas

Alla är välkomna att delta i styrelsemötet.

Adress: Tegelviksgatan 40.

Så här tar du dig hit: tag 2:an från Slussen mot Sofia, kliv av vid Barnängen (sista hållplatsen).

För att kunna beräkna antalet portioner vill vi gärna att du anmäler dig (08-84 14 90 eller info@folkkampanjen.se). Har du några allergier eller liknande är det extra viktigt.

Föredragshållare för avfallsseminariet är ännu ej färdigt. Mer information kommer via Nytt-listan.

Välkomna!

önskar styrelsen för Folkkampanjen mot Kärnkraft-Kärnvapen

Våra kontaktuppgifter

Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen
Tegelviksgatan 40, 116 41 STOCKHOLM
Telefon: 08 84 14 90
e-post: info@folkkampanjen.se
hemsida: www.folkkampanjen.se
Vårt PlusGiro är 30090-5

Medlemsavgiften är 350 kr för stödmedlemmar, 250 kr för vanligt medlemskap, 50 kr för familjemedlemmar och 125 kr för pensionärer, arbetslösa och ungdomar.

Redaktör och ansvarig utgivare för Medsols är Eia Liljegren-Palmær. Telefon 0573-21 337.
E-post: eia_liljegren@swipnet.se

I Almedalen. Medlemmar från Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen: från vänster Paul Rimmerfors, Peter Eller, Eduardo Hornos och Monica Dahlby.

Foton och bildtexter: Charlotte Thege

Kärnkraften och avfallet. Johan Anderberg SSM, Gunnar Lindgren forskare, Saida Laarouchi Engström SKB, Nils-Axel Mörner, docent och geolog samt My Leffler moderator FMKK.

Petra Modée, ordförande FMKK och arrangör av seminarierna.

Nystart för Folkkampanjen i Almedalen

Fyra dagar späckade med seminarier om kärnkraft under Almedalsveckan gav inspiration och skapade en naturlig mötesplats för motståndsanslag.

Vi anlände på måndagskvällen till St. Hansskolan i Visby som skulle bli vårt huvudkvarter under hela veckan. På tisdags eftermiddag startade vi föreläsningsserien med seminariet *Kärnkraften och motståndet*.

Seminariet var i dialogform och samlade ett tiotal olika organisationer som under ledning av mig, Petra Modée, samtalade om hur de arbetar med sitt motstånd mot kärnkraft. Flera av organisationerna har ju inte kärnkraftsmotståndet som sitt enda ändamål, men tydligt var ändå att det finns stora möjligheter för oss att samarbeta mer än vad vi gör idag. Det blev också tydligt att alla var intresserade av ett utökat samarbete. Deltog i seminariet gjorde filmaren Maj Wechseltmann och Jens Holm från Vänsterpartiet.

Trollar med siffror

Under tisdagen genomförde vi även ett *avfallsseminarium* med Gunnar Lindgren och Nils-Axel Mörner som föredragshållare. Efteråt deltog Saida Laarouchi Engström, Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB), Johan Anderberg, Strålsäkerhetsmyndigheten (SSM), och Ulla Klötzer, Kvinnor för fred – Finland, i debatten. Moderator var My Leffler.

Sista seminariet på tisdagen var det lågmälda samtalet om *Kärnkraften och skapelsen* mellan Helle Klein och Mats Hermansson, domprost på Gotland som, ledda av Jonas Löhn, präst, funderade över Svenska Kyrkans roll i motståndet mot kärnkraft.

Onsdagen började med seminariet *Kärnkraften och ekonomin*, ett samarrangemang med JAK Medlemsbank. JAK visade hur ekonomerna gör för att trolla med siffrorna för att få kärnkraften att verka billig. Deltog gjorde även Ewa Larsson, Gröna Kvinnor, som anlände en mer feministisk analys på kärnkraften och dess ekonomi. I debatten efteråt

medverkade Mats Persson, generaldirektör på SSM, och även representanter från SKB deltog från åhörarpåst (de hade blivit inbjudna men tackat nej). Att det fanns olika åsikter kring hur kostnaderna ska beräknas var ju ingen överraskning, men det blev väldigt tydligt när JAK satte alternativa siffror i uträkningarna.

Positiv överraskning

Seminariet *Kärnkraften och vapnen* med Maj-Britt Theorin och Åsa Moberg pekade tydligt på vilken roll kärnkraften spelar för vapenindustrin. Vi fick också en rejäl genomgång av de historiska kopplingarna mellan de siamesiska tvillingarna kärnkraft/kärnvapen. I den efterföljande diskussionen deltog även Lea Launokari, Kvinnor för fred – Finland, och Jens Holm (V).

På eftermiddagen avslutades onsdagens seminarier med en premiärvisning av filmen "Nu räcker det!", som tar upp kärnkraftsmotståndet och kulturens kraft.

Torsdagens seminarier började med *Kärnkraften och avvecklingen* som bjöd på veckans positiva överraskning. Föredragshållarna var en blandad kompot och först ut var Jan Forsmark, Omställning Sverige. Efter honom följde Roland Davidsson från SERO, som tyvärr mest ville prata om sitt nya bränsle och om de beskattningsregler som gjorde det ekonomiskt.

Stjärnan i gänget var Stina Oscarsson, en partipolitiskt obunden kulturdebattör från Sveriges Radio, som på ett briljant sätt analyserade diskussionen och hur diskussionen ofta fastnar i otydliga begrepp som "tillväxt". Hon efterlyste istället ett mer

distinkt begrepp. I den efterföljande debatten deltog Mats Odell, energipolitisk talesperson för Kristdemokraterna och ordförande i näringsutskottet samt före detta ordförande för FMKK. Han deklarerade att han i dag har ändrat uppfattning och är positiv till kärnkraften!

Om vi inte agerar

Seminariet *Kärnkraften och ohälsan* tog upp ohälsan vid begränsade kärnvapenkrig, men även om hur foster påverkas av radioaktiv strålning. Det var de två läkarna Åsa Lindström och Henrik Pelling som höll i föredragen.

Torsdagens sista seminarium *Kärnkraften och lögnen*, hölls av Åsa Moberg som med inlevelse berättade om hur de från kärnkraftsindustrin under historiens gång, aldrig har dragit sig för att överdriva eller ljuga. Ulla Klötzer, Kvinnor för fred Finland, bidrog med liknande upplevelser från Finland och Paul Rimmerfors avslutade med att berätta om när han anmälde Vattenfall och Dagens Nyheter till Konsumentverket för den propagandatidning som de gratis delar ut på skolorna. Moderatören Akko Karlsson (MP) medverkade under hela dagen med reflektioner och inspel.

Under fredagen arrangerade FMKK en föreläsning i samarbete med Ofog. Martin Smedjeback föreläste och ledde praktiska övningar där deltagarna fick fundera över moral och etik samt vilket personligt ansvar vi har för våra gärningar – även när vi inte agerar. På kvällarna hade vi filmkvällar – Solkafé – där vi fikade och diskuterade de olika filmernas budskap.

Petra Modée

Nu börjar arbetet inför valet 2014

FMKK har som mål att kärnkraftsavvecklingen ska vara en av valfrågorna. För att klara det så behöver vi pengar och hjälp.

Vill du skänka en gåva? Sätt in pengar på postgiro 300 90-5 och märk inbetalningskortet "Gåva".

Vill du hjälpa till? Anmäl dig till Måna Wibron, styrelsen (mejl: mana.wibron@designmmm.nu, mobil 076-28 33 454)

Eduardo Hornos Ledoux ansvarade för demonstrationerna och arbetet med flaggorna.

Kärnkraften och vapnen. Lea Launokari Kvinnor för fred Finland, Jens Holm miljöpolitisk talesperson (V) Maj-Britt Theorin, nedrustningsambassadör samt författare Åsa Moberg.

Ulla Klötzer, Kvinnor mot atomkraft Finland och Lea Launokari, Kvinnor för fred Finland.

Kärnkraften och avvecklingen. Stina Oscarson, chef och konstnärlig ledare för Radioteatern.

Kärnkraften och ekonomin. Ewa Larsson Gröna Kvinnor, Ulla Klötzer Kvinnor mot atomkraft Finland, Joakim Månsson-Bengtsson FMKK Lund, Emma Pettersson SNE, Andrea Tolf SLMK, Alexander Ingster Hofgren JAK, Rolf Lindahl Greenpeace, Maj Wechseltmann filmare, Jens Holm (V), Martin Smedjeback Ofog samt Petra Modée moderator och FMKK:s ordförande.

Roland Davidsson, SERO.

FMKK:s gröna tält med informationsmaterial.

Maj Wechseltmann spred sitt budskap i Almedalen.

Kärnkraften är farlig och förlegad

■ Maj Wechseltmann och kollegor Olof Stierne och Mats Fors har nyligen gett ut en samling med aktuella frågeställningar kring kärnkraften. Bland annat avhandlas: Varför är de svenska kärnkraftverken farliga; Att stresstesta kärnkraftverk; Den tyska synen på svensk kärnkraft; Vad en orkan kan ställa till med; Fukushima efter olyckan, Miljarder saknas för att riva kärnkraftverken – ett ämne som även togs upp av Vetandets värld (P1).

Den illustrerade, ringhäftade boken i A-4 format är rik på fakta i ord, citat och tabeller. Den ger utmärkt bakgrundsinformation för debatter och insändare och politiskt arbete. Avslutningsvis om Klimatsverige: Tio kommuner presenteras med sina planer att komma bort från fossil energi och sänka energikostnader, delvis med intressanta lockbeten för invånarna. Denna antologi är både omfattande och omväxlande. Många kommer till tals, lögnare och sanningssökare. Det är vad som gör den så levande.

Boken beställs av Maj Wechseltmann via e-mejl eller per brev; maj.prod@telia.com, alternativt Sandhamnsgatan 19, 115 40 Stockholm. Pris: 150 kronor.

Sanni Gerstenberg

KÖP SOLFLAGGOR

Vi har fått många förfrågningar om det är möjligt att köpa solflaggor och vad de kostar.

Flaggor finns i modell

Liten 38x30 cm 50 kr
Medel 90x60 cm 100 kr
Stor 100x90 cm 150 kr
+ porto.

Skriv, mejla eller ring

till kansliet och beställ.

Adress:

Tegelviksgatan 40,
116 41 Stockholm.

Telefon och e-post:

08-84 14 90

info@folkkampanjen.se

Foto: Charlotte Thege

Stort grattis till Birgitta Ohlsson i Afta som fyllde 80 år den 23 augusti. Birgitta har varit aktiv i Folkkampanjen sedan starten, suttit i styrelsen i många år under 80-talet och det bästa av allt: Hon är fortfarande full av kämpaglöd!

Vindkraft och välfärd

Foto: Dvanzujilekom/Flickr/Creative commons

Vi bör öka hastigheten på utbyggnaden av vindkraft, sol och vågkraft. Inga kärnkraftverk behövs.

Det finns planer på att bygga en stor vindkraftspark i Markbygden utanför Piteå. Om man bygger 1103 stora vindkraftverk som snurrar ovanför träden får man ut 7 TWh el per år, det är nästan som ett och ett halvt kärnkraftverk. Nästan två verk byggs per kvadratkilometer, inte tätare eftersom de då tar onödigt mycket vind från varandra.

Totalt 460 kvadratkilometer räknar man med. Och det råkar vara nästan precis en promille av Sveriges landarea. På mindre än en hundradel av Sveriges yta kan man alltså bygga vindkraft som ger så mycket som all el från kärnkraft i Sverige. Och då kan vi exportera en hel del eftersom vi också bör bygga mycket solenergi, vågkraft och kraftverk i strömmande vatten, sådana utan nya vattendammar.

Och det är viktigt att bygga vindkraften på de lämpligaste platserna med hänsyn till samerna, naturen med mera. Mer än ett par procent av hela ytan behöver aldrig tas i anspråk av vindkraftverk. På samma mark kan man ha skogsbruk, jordbruk eller solceller. Vägar och annat kan användas av flera. Det lönar sig.

Vindkraften bullrar för mycket säger vissa. Men om man störs så är det i alla fall så att om kommande generationer river ett vindkraftverk så tystnar det. Ett rivet kärnkraftverk lämnar sitt avfall och risk för kärnvapenspridning under mycket lång tid. Den generation som har nytta av energin bör ta hela kostnaden för den. Polluter pays principle, den som förorenar bör betala, är en internationellt godtagen etik. Vi bör försöka leva efter den.

Samordna med landsbygdsutveckling, skogsbruk, sågtimmer för trähustillverkning med mera. Man kan till och med bygga vindkraftverk med limträbalkar. Regelbunden gallring och röjning, men inte kalhyggen. Skogsavfall för biobränsle. Den samiska kulturen bör få det lättare – inte svårare. En ekologiskt, social och ekonomiskt hållbar industriell

utveckling är möjlig. Den ekonomiska vinsten av vindkraften bör stanna på landsbygden. Och återinvesteras där. Det blir då mer välfärd.

Om det är mycket kallt i hela Sverige används nu 30 000 MW el. Det är mycket få timmar per år. Då går nästan alla kraftverk för fullt. Nu används cirka 140 TWh i Sverige på ett år, knappt 9000 timmar. Det blir cirka 15 000 MW i medeltal över året. Det är bara hälften av kraftverkens maximala kapacitet. De kraftverk som går mycket få timmar per år blir mycket dyra. Man kan då istället bygga ut ett system där man minskar efterfrågan på el särskilt under höglåstid. Då skulle samhället som helhet tjäna mycket pengar. Och då behövs ju inte så mycket kraftledningar och transformatorer heller.

Det finns olika sätt att minska efterfrågan på el allmänt och i synnerhet under höglåstid. Det är bra att ge mer pengar till universitet och högskolor för allmän utveckling av teknik och vetenskap. Exempel: Nya ljusemitterande lysdioder, LED, sparar 90 procent jämfört med vanliga glödlampor och har mycket längre livslängd. Man bör installera elmätare, som mäter förbrukningen timme för timme, så kan man ha kraftigt varierande elpriser. Många kunder är mer benägna att investera i energismart teknik om de tjänar pengar på det. Den fasta delen av elabonnemangets kostnad ska helst vara noll för de flesta och den rörliga delen desto högre.

Och den som levererar förnybar el till nätet bör då få bra betalt per kilowattimme. Till exempel hen som har solceller på hela sitt egna tak. Man får numera 140 kWh per kvadratmeter och år. Det blir ju billigare per kWh att ha solceller på hela taket än att ha det på bara en liten del för eget bruk. Vissa maskiner och apparater kan rimligen slås från någon timme ibland genom en automatisk datorstyrd signal per telefon från elnätoperatören. Inmatning av

el i lågspänningsnätet gör att behovet av transformatorer och kraftledningar minskar.

Det blir då ett smart datorstyrt elnät, smart grid. För att jämna ut eltillgången kan man öka produktionen i vattenkraftverk vid höglåstid och vid låglåstid kan man ladda batterier i hybridbilar, tillverka klimatsmart fordonsbränsle, kanske metanol, och eventuell pumpa vatten uppströms kraftverksdammar och sälja energin när priset stigit. Eller öka produktionen i tung industri på sommaren och minska den i februari när elpriset är högre. Då lagrar man varor i stället för energi. Bygger man passivhus eller nollenergihus sparar man mest energi på vintern när energin är dyrast.

Smarta elnät är mycket lönsamt för samhället. Hela systemet blir mindre sårbart, färre elavbrott på viktiga samhällsfunktioner. Mer hållbart socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Utvecklar vi teknik för allt detta kan vår industri exportera varor och tjänster. Vi får mer välfärd, räddar klimatet och får fler meningsfulla jobb. Inte minst på landsbygden. Ingen uranprospektering.

Inga nya kärnkraftverk kommer att behövas. Inte heller de nuvarande behövs. Avveckla kärnkraften nu – den är farlig, dyr och onödig. Samla och sprid bra erfarenheter från bland annat "Smart grid Gotland", "Norra Djurgårdsstaden i Stockholm" och "Smart grid Hyllie i Malmö".

Vi bör öka hastigheten på utbyggnaden av vindkraft, sol och vågkraft. Och kraftverk i strömmande vatten. Vänta inte tills konkurrenterna tar över. Den nya tekniken ger svensk industri en önskvärd hemmamarknad och möjligheter till export. Vi bör bygga ut smarta elnät nu. Smart grid.se. Och föreslå att företag, kommuner och enskilda köper bara vind- och solkraft. Det går på en kafferast att byta elbolag – och kaffet blir ju mycket godare.

Birger Eneroth

Världen

Lågprioriterad polisanmälan

■ Kärnbränsletillverkaren Westinghouse Electric i Västerås är polisanmält för försvårande av miljökontroll.

Efter regnsommaren 2012 svämmade dagvattenbrunnen vid företaget över och en slamtömningsbil tillkallades för att tömma brunnen. En kontrollstation på vägen ut från området visade att tankbilens last var radioaktiv. Under 25 år hade några av bolagets avfallsvattenledningar varit felaktigt kopplade till dagvattenssystemet. Detta har inneburit att radioaktiva ämnen, främst kobolt 60, runnit ut i diket.

Det feldragna avloppet är nu åtgärdat. Polisutredningen är dock en mer utdragen procedur. Miljöbrott är lågprioriterat hos polisen och de få poliser som arbetar med miljöbrott ansvarar också för utredning av arbetsmiljöbrott. Ärendet mot Westinghouse är för närvarande "i balans". Ett ärende i balans betyder ett ärende utan handläggare. Först när ett ärende är färdigutrett av EKO-brottsenheten går det att dela ut ett nytt till handläggare. Vilket ärende det blir avgörs av preskriptionstiden för brottet, som i sin tur avgörs av vilken påföljd brottet kan ge. Högsta straffet för försvårande av miljökontroll är två års fängelse.

Lena Dahlin Klaar

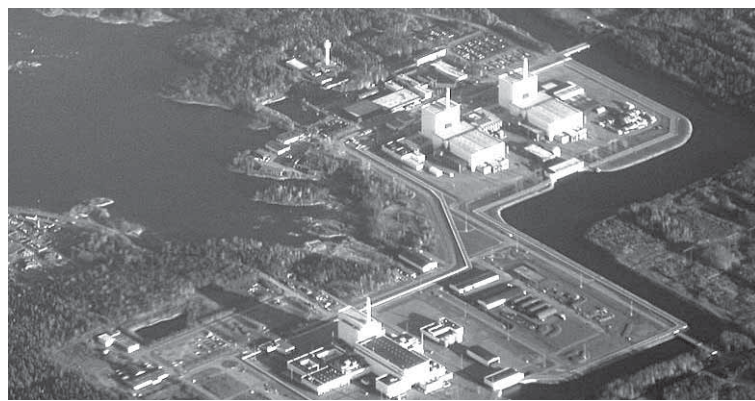

Foto: Arenamontanus/Flickr/CC

Svenska kärnkraftsverk ligger oskyddade ovanifrån sett.

Inget skydd mot flygplansolyckor

■ Både mot flygplansolyckor av mellanstora flygplan eller planerade flygplananfall finns inget som helst skydd för kärnkraftverk. Det skriver tyska oberoende Strahlentelex (augusti 2013).

Även händelser som anses vara mycket osannolika kan inträffa någon gång, skriver Dieter Majer i ett utlåtande till anti-atomorganisationen "ausgestrahlt" (färdigstrålat). Majer, som nyligen pensionerats, var chef för underavdelningen för säkerhet i kärntechniska anläggningar vid federala miljöministeriet i Berlin. Enligt honom är det inte möjligt att installera skyddsåtgärder i efterhand. Hans slutsats är därför: Stäng samtliga tyska atomkraftverk med omedelbar verkan. Redan tidigare i år upphävde en högre domstol (Oberverwaltungsgericht) i delstaten Schleswig-Holstein tillståndet för ett mellanlager i Brunsbüttel. Anledningen var bristfälligt skydd mot flygplansolyckor.

Sanni Gerstenberg

Sverige soptipp för utländskt avfall

■ Ett tillstånd utfärdat av Strålsäkerhetsmyndigheten gör att utländskt radioaktivt material får mellanlagras och slutförvaras i Sverige.

Fredagen den 26 juli kom fartyget Wilson Gaeta till Oxelösunds hamn. I lasten fanns delar av en reaktor från det spanska kärnkraftverket Zorita (José Cabrera). Transporten fortsatte sedan med lastbil till Studsviks hotcell-laboratorium. När Studsvik slutfört sina undersökningar returneras inte reaktordelarna till Spanien. Studsvik har tillstånd för mellanlagring och slutförvar av vad som benäms "metalliska materialprover". På det här viset fraktas radioaktivt skrot, portionsvis, till Sverige och här blir det också kvar. Avtalen med kunderna inkluderar slutförvar, något som ännu inte existerar. I väntan på ett slutförvar läggs det på hög i det svenska mellanlagret.

Från 2004 till 2011 infördes i Sverige även utländskt använt kärnbränsle från Norge, USA, Schweiz, Tyskland, Spanien och Frankrike. Bränslet innehåller uran 235 och plutonium. Tillstånd för detta utfärdas enligt Kärntekniklagen. Övrigt radioaktivt material av den typ som anländer med Wilson Gaeta, införs genom tillstånd enligt Strålskyddslagen. Dessa lagar gör det möjligt för Studsvik Nuclear AB att tjäna grova pengar medan riskerna tas av Sveriges befolkning.

Studsviks import och transport av radioaktivt material har under decennier pågått i tysthet. Nu är det dags att rikta strålkastarna mot den ljusskygga importen. Det är också dags att vända uppmärksamheten mot de svenska lagar som möjliggör denna hantering. Folkkampanjen mot kärnkraft-kärnvapen kräver att regeringens tillstånd för denna import upphör. Vi kräver en lagändring så att handeln med radioaktivt material och uttjänt kärnbränsle omöjliggörs. Sverige ska inte bli soptipp för andra länders atomsoapor.

Lena Dahlin Klaar